

Asia: VN/28311/2020

Arviomuistio rikosvahinkolaista

1. Yleiset huomiot rikosvahinkolaista

1.1. Onko rikoksen uhrin ja surmansa saaneen henkilön läheisten korvaussuoja rikosvahinkolain perusteella nykyisellään riittävä?

Ei, rikosvahinkolakia tulee muuttaa.

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Asianajajaliitto esittää jäljempänä yksilöityjä muutoksia rikosvahinkolakiin (RVL).

2. Rikosvahinkokorvausten enimmäismäärät

2.1. Miten arvioitte arviomuistiossa esiintuotuja rikosvahinkolain perusteella maksettavien korvauskattojen tasokorotuksia?

A) Tasokorotukset ovat kannatettavia sekä aineettomista vahingoista että henkilövahingosta ja kärsimyksestä maksettavasta yhteiskorvauksesta.

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Asianajajaliitto katsoo, että mikäli korvauskatoista ei kokonaisuudessaan luovuta, tulisi niihin liittyvien tasokorotusten koskea kaikkia vahinkoluokkia. Tarpeelliset sairaanhoito- ja muut tarpeelliset kulut tulisi korvata aiheutuneiden kustannusten mukaisesti. Erityisesti tässä korvausluokassa voimassa olevassa laissa sovellettu korvauskatto johtaa siihen, ettei rikoksen uhreja kohdella yhdenvertaisesti. Korvauskatosta kärsivät suhteellisesti eniten kaikkein vakavimpien rikosten uhreiksi joutuneet henkilöt.

3. Valtiokonttorin maksusitoumus

3.1. Kannatatteko Valtiokonttorin etukäteistä maksusitoumusta rikoksen uhrin ja henkirikoksen uhrin läheisen sairaanhoitokuluina korvattavista terapiakuluista?

Kyllä

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Sairaanhoitokulut toteutuvat käytännössä välittömästi rikoksen jälkeen. Hoidon vaikuttavuuden kannalta välitön hoitoon hakeutuminen on usein olennaista. Riski siitä, että korvauksia ei jälkikäteen myönnettäisi, on omiaan estämään terapiaan ja muihin hyödyllisiin hoitomuotoihin hakeutumista. Osalle uhreista hoitojen hintataso voi sellaisenaan olla este avun hakemiselle.

4. Rikosvahinkolain perusteella suoritettava kärsimyskorvaus

4.1. Tulisiko ja miltä osin rikoksen uhrin oikeutta kärsimyskorvaukseen rikosvahinkolain nojalla laajentaa?

Kyllä

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Asianajajaliitto kannattaa ehdotettua syrjintää koskevaa lisäystä RVL:iin.

4.2. Kannatatteko surmansa saaneen henkilön läheisen oikeutta kärsimyskorvaukseen rikosvahinkolain nojalla?

Kyllä

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Surmansa saaneen läheisen korvausoikeuden (kärsimyskorvaus) poistaminen 2006 oli lainsäädännöllinen virhe, jossa valtiontaloudelliset näkökulmat painottuivat liikaa. Tilalle luodun korvausjärjestelmän (RVL 8.3 §) jääminen käytännössä kuolleeksi kirjaimeksi oli alusta lukien selviö. Asianajajaliitto kannattaa kärsimyskorvauksen palauttamisesta. Korvauksen enimmäismäärän tulisi kuitenkin olla vähintään 8.000 euroa.

Rikoksen uhrin oikeudellista asemaa on pyritty Suomessa viimeisen viidentoista vuoden aikana johdonmukaisesti parantamaan. Kansallisten hankkeiden rinnalla muutokseen on merkittävästi vaikuttanut EU-oikeudellinen normisto. Asianajajaliitto katsoo, että kysymys on arvovalinnasta ja riittävästi resursoituna kärsimyskorvauksen palauttaminen noudattaisi nykyistä kriminaalipoliittista linjaa.

4.3. Mikä olisi rikosvahinkolain nojalla surmansa saaneen henkilön läheiselle suoritettavan kohtuullisena pidettävän kärsimyskorvauksen enimmäismäärä?

-

5. Korvausten yhteismäärästä tehtävä perusvähennys

5.1. Tulisiko rikosvahinkolain 20 §:n mukainen perusvähennys kumota?

Kyllä

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Asianajajaliitto katsoo, että korvauksesta tehtävä perusvähennys (RVL 20 §) tulee poistaa kokonaan. Se kohtelee korvauskattojen tavoin vahingonkärsijöitä epäyhdenvertaisesti. Pienempien korvausten kohdalla perusvähennys on suhteellisesti liian iso osuus kokonaiskorvauksesta.

Valtiontaloudelliset näkökulmat voidaan huomioida sitä kautta, että asetettaisiin tietty alaraja korvaukselle, joka on haettavissa Valtiokonttorilta (esim. 50-100 euroa).

5.2. Tulisiko Valtiokonttorin maksamalle korvaukselle asettaa jokin alaraja, mikä?

Kyllä

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Asianajajaliitto viittaa kohtaan 5.1.

6. Valtiokonttorin tiedonsaantioikeudet

6.1. Kannatatteko Valtiokonttorin tiedonsaantioikeuksien laajentamista?

Kyllä

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Tiedonsaantioikeus tehostaa valtiokonttorin hallinnollista prosessia ja parantaa oikeusvarmuutta. Asianajajaliiton näkemyksen mukaan muutos, joka koskee lähinnä yksityisiä terveyspalveluiden tuottajien hallussa ole-via potilastietoja, ei olennaisesti heikennä hakijoiden yksityisyyttä.

7. Muut huomiot

7.1. Muut huomiot arviomuistiosta ja rikosvahinkolaista

-

Toivonen Milla
Suomen Asianajajaliitto